

УДК 725.89 (045)

Ремінна К.Р.¹², *магістрант*

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

katya_rosa@ukr.net

Авдєєва Н.Ю., *к. арх., доцент*

Інститут інноваційної освіти КНУБА, м. Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-9170-6185, greengoff@ukr.net

Авдєєва М.С., *к. арх., доцент*

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-3622-9355, avdmarina51@gmail.com

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АЕРОКЛУБІВ

Розглядаються та теоретично обґрунтовуються фактори впливу на формування архітектурно-планувальної організації аероклубів. Сформульовані принципи для подальшої розробки методичних рекомендацій з проектування споруд даного типу відповідно до сучасних вимог відвідувачів.

Ключові слова: архітектурно-планувальна організація, приаероклубна територія, аероклуб, архітектура.

Постановка проблеми. Аероклуби з моменту появи постають як військові бази для зберігання та ремонту авіатехніки, проте з появою спортсменів-екстремалів – направлення таких закладів почало змінюватись, водночас сама структура залишилася незмінною, що не дозволяє у повному обсязі відвідувачам задовольнити свої потреби.

Значущість архітектурно-планувальної організації аероклубів характеризується перш за все їх роллю в суспільних потребах відвідувачів. Узагальнюючи вітчизняний досвід, сформовано ряд ознак які не дозволяють провести повну реновацію закладів даного типу: історична сформованість; занедбаність стану існуючих аероклубів; при проектуванні не ураховували певні вимоги до

¹² ©Ремінна К.Р., Авдєєва Н.Ю., Авдєєва М.С.

розміщення в планувальній структурі міста, що є причиною недоступності аероклубів для відвідувачів.

На основі виявлених ознак можна чітко сформулювати головні принципи архітектурно-планувальної організації аероклубів, що є актуальним для сьогодення.

Мета: Виявити принципи архітектурно-планувальної організації аероклубів для створення рекомендацій при проєктуванні об'єктів даного типу пристосованих до вимог сучасності.

Аналіз попередніх досліджень. Дане дослідження є узагальненням теоретичних праць з авіаційної тематики, а саме Семикіної О.В. [6], Запорожця О.І. [3], Іссаєнка В.М., Авдеевої Н.Ю. [1], Фіонової М.О. [7], Горової Ю.О. [2]. Роботи пов'язані із дослідженням проблеми екологічності, а саме шумозахистом навколишньої забудови – Авдеевої Н.Ю. [1], Коновалової О.В. [4], Книша В.І. [5]. Оскільки розглянуті дослідження не присвячені визначенню принципів архітектурно-планувальної організації сучасного аероклубу, постає завдання їх чіткого відокремлення.

Основна частина. Вітчизняний досвід показує основні тенденції проєктування аероклубів. Будівництво даного типу об'єктів розпочалося ще за часів СРСР на основі авіабаз.

Перший заснований на території України аероклуб датується 1925 роком. Всього на території 28 аероклубів і більшість з них знаходяться в аварійному стані.

Існуючий стан об'єктів свідчить про занедбаність будівель, вузькопрофільне направлення та необхідність реновації, вирішення проблеми багатофункціональності. Багатофункціональність на даному етапі розвитку являється невід'ємною частиною багатьох типів громадських закладів, зокрема аероклубів. Прикладами можуть слугувати Київський аероклуб «Чайка», Краснолуцький аероклуб, Слов'янський аероклуб, Одеський спортивний аеродром «Гідропорт» та інші

У роботі проводиться комплексний аналіз факторів впливу на аероклуб для подальшого розгляду принципів його архітектурно-планувальної організації. Комплексний аналіз являє собою незмінну

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2(23) 2019

функцію дійсних змінних, виділено зовнішні та внутрішні фактори.

До *зовнішніх* факторів відносять:

- природньо-кліматичні фактори - орієнтація споруди, розташування злітних смуг відповідно до рози вітрів, врахування комфортного температурного і вологісного режиму в різних блоках;

- містобудівні фактори враховують розташування поза міською агломерацією, природній рельєф, існуючі зелені насадження, наближеність до транспортних зв'язків;

- економічні фактори передбачають повернення затрачених коштів за рахунок оренди окремих функціональних блоків аероклубу, застосування при будівництві матеріалів вторинного використання;

- соціальні фактори – це поєднання сучасних потреб відвідувачів у навчанні, тренуванні, відпочинку та релаксації.

До *внутрішніх* факторів відносять:

- функціонально-планувальні фактори, що передбачають виділення окремих блоків з конкретних складом приміщень, їх розпланування з визначенням параметрів та габаритами, створення функціональних блоків у взаємозв'язку між собою, забезпечення вільно евакуації відвідувачів;

- конструктивно-технологічні фактори диктують стійкість та міцність як окремої споруди, так і всіх елементів території, конструктивно має бути забезпечена вогнестійкість, капітальність та довговічність, що повністю залежить від використаних матеріалів;

- екологічні фактори впливають на створення комфортного середовища, диктують вимоги до параметрів внутрішньої планувальної структури, впровадження екологічної безпеки, яка обумовлена захистом від забруднення повітря, шумового навантаження на об'єкт;

- естетичні фактори – це образне рішення, яке диктується формоутворенням взаємозв'язків між функціональними блоками, при цьому важливу роль відіграє масштаб та композиційні особливості даного типу споруд. Кольоре рішення впливає на виразність, комфортність та доцільність архітектурно-

композиційного рішення об'єкту;

- культурно-історичні фактори обумовлюють створення навчально-розважальної функції об'єкту з улаштуванням демонстраційних музейних зразків авіації.

Враховуючи досліджені фактори впливу, можна сформулювати *принципи архітектурно-планувальної організації аероклубів*. Перший принцип компактності полягає в утворенні багатофункціонального простору в певних обмеженнях, тобто створення габаритних об'єктів відповідно до території та місця розташування, а також взаємозв'язок зовнішнього простору із внутрішнім, що дозволяє в певній мірі доцільно розмістити функціональні блоки між собою. В даному типі споруд важливо врахувати обмеження висоти та орієнтацію (рис.1).



Рис.1. Принципи архітектурно-планувальної організації аероклубів

Другий принцип структурованості архітектурно-планувальних рішень аероклубів приймається з урахуванням забезпечення умов безпеки польотів, доступності функціональних блоків та комфортного сполучення між ними. Принцип відображає розподіл структури об'єкта на блоки:

- блок обслуговування літаків;
- навчальний блок;
- блок випробування;
- спортивний блок;
- блок міні-музею літальних апаратів;

- блок відпочинку;
- блок громадського харчування;
- блок тимчасового проживання; (рис.2).



Рис.2. Зв'язки між основними блоками аероклубів

Третій виділений принцип екологічності. При функціонуванні аероклубу необхідно враховувати заходи з охорони навколишнього природного середовища оточуючої території для мінімізації негативного впливу при функціонуванні об'єкту. Доцільно розташовувати аероклуби поза містом. Можна рекомендувати встановлення постійного моніторингу за шумовим забрудненням, вібраціями та загазованістю, станом авіаційної техніки.

Четвертий принцип – ергономічності, тобто відтворення та проектування всіх частин споруди відповідно до розмірів людини. Передбачається облаштування навчальних класів, службових приміщень, зон відпочинку відповідно до габаритів необхідного обладнання.

П'ятий принцип архітектурно-планувальної організації аероклубів, а саме принцип доступності, закладається в забезпеченні вільного доступу населення до об'єкту, а також до окремих його блоків. Композиційне рішення приаероклубної території передбачає

вільний і швидкий прохід до груп блоків, наприклад: навчального з блоком обслуговування літаків, блок відпочинку із міні-музейним блоком літальних апаратів, спортивного блоку із блоком випробувань, та громадського харчування із блоком тимчасового проживання.

Висновок. На основі проведеного дослідження вперше визначено та теоретично обґрунтовано фактори впливу та принципи архітектурно-планувальної організації аероклубів: компактності, структурності, екологічності, ергономічності та доступності. У ході подальшого дослідження отримані принципи можуть сприяти формулюванню рекомендацій щодо прийомів проектування багатофункціональних об'єктів – аероклубів.

Список використаних джерел:

1. Авдєєва Н.Ю. Принципи формування житлових будинків у комплексі з об'єктами обслуговування «на територіях наближених до аеропортів»: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к.арх.: спец. 18.00.02 «Архітектура будівель і споруд»/ Н.Ю.Авдєєва – К., 2011, – 20с.
2. Горова Ю.О. Архітектурно-планувальна організація музейно-виставкових комплексів: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к.арх.: спец. 18.00.02 «Архітектура будівель і споруд»/ Ю.О.Горова - К., 2016, - 21с.
3. Запорожець О.І. Розробка моделей і методів інформаційного забезпечення охорони навколишнього середовища від впливу цивільної авіації : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня д.т.н.: спец. 01.35.04 - О.І. Запорожець - К., 1997 – 32 с.
4. Коновалова О.В. Удосконалення проектування генерального плану аеропорту з урахуванням акустичного фактора : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к.т.н.: спец. 21,06,01 - О.В. Коновалова - К., 2005 – 17с.
5. Книш В.І. Архітектурне проектування житла. Нотатки з досвіду архітектора практика / В.І. Книш// Навчальний посібник. Видання 2 / – К.: КНУБА; А+С. 2016. – 172 с.
6. Семикіна О.В. Архітектурна бізнес центрів в системі аеропорту (на прикладі об'єктів цивільної авіації України): автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к.арх.: спец. 18.00.02 «Архітектура будівель і

споруд»/ О.В. Семикіна. - К., 2003, - 19с.

7. Фіонова М.О. Особливості і функціональні потреби архітектурно-планувальної організації центрів підготовки пілотів /М.О. Фіонова, Н.Ю. Авдєєва// Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник / Відпов. ред. М.М. Дьомін. – К.: КНУБА, 2018. – Вип. 50.– С 461 - 468.

Аннотація

Реминная Е.Р.

**ПРИНЦИПЫ АРХИТЕКТУРНО-ПЛАНИРОВОЧНОЙ
ОРГАНИЗАЦИИ АЕРОКЛУБОВ**

Рассматриваются и теоретически обосновываются факторы влияния на формирование архитектурно-планировочной организации аэроклубов. Сформулированы принципы для дальнейшей разработки методических рекомендаций по проектированию сооружений данного типа в соответствии с современными требованиями посетителей.

Ключевые слова: архитектурно-планировочная организация, приаэроклубная территория, аэроклуб, архитектура.

Abstract

Reminna Katerina

**PRINCIPLES OF ARCHITECTURAL-PLANNING ORGANIZATION OF
AERO CLUBS**

The importance of architectural and planning organization of aeroclubs which is characterized in the article, characterized first of all by their role in the public needs of visitors. The multifunctionality of the aeroclub as a modern complex based on the compositional decision and the master plan, which provides free and fast passage to groups of blocks, for example: training with the aircraft maintenance unit, the recreation unit with the mini-museum unit of the aircraft, the sports unit with the test unit, and catering with a temporary accommodation unit.

The article defines and theoretically substantiates the principles of architectural and planning organization of aeroclubs. the necessity of a multifunctional approach to design is determined; the factors of influence are investigated and divided into:

- external - natural-cellular, town-planning, economic, social;
- internal - functionally-planning, constructive-technological, ecological,

aesthetic, cultural-historical.

Importance as an architectural and planning organization of aeroclubs is characterized primarily by their role in the public needs of visitors. Generalizing the domestic experience, a number of features have been formed that do not allow a complete renovation of institutions of this type, namely: historical formation; neglect of the status of existing aero clubs; the design did not take into account certain requirements for placement in the planning structure of the city, which is the reason why the aero clubs are not available to visitors.

On the basis of the conducted research, the principles of architectural and planning organization of aeroclubs were first identified and theoretically substantiated: the principle of compactness, the principle of structure, the principle of environmental friendliness, the principle of ergonomics and the principle of accessibility.

Key words: architectural and planning organization, near-club territory, flying club, architecture.

Стаття надійшла до редакції у грудні 2019р.